

22.11.2021

Asia/18

§ 886

Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite koskien kaupungin toiminta-avustusta saavien yhteisöjen eettisiä periaatteita avustuksen saamisen edellytyksenä

HEL 2021-005587 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Riina Kopola, erityissuunnittelija, puhelin: 310 28256
riina.kopola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 5.5.2021 Arja Karhuvaara Kaupungin toiminta-avustusta saavien yhteisöjen eettiset periaatteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Arja Karhuvaara ja neljä muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki edellyttää avustusta saavien yhteisöjen omien eettisten periaatteiden laatimista ja olemassa oloa sekä niiden omavalvontasuunnitelmaa avustushakemuksissa avustuksen myöntämisen yhtenä edellytyksenä.

Kaupunginhallituksen (28.10.2019 § 723) antamissa Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeissa määritetään yleiset periaatteet ja menettelytavat, joita sovelletaan Helsingin kaupungilla avustushakemusten käsittelyssä, avustusten myöntämisessä ja maksamisessa sekä avustusten käytön valvonnassa ja takaisinperinnässä. Yleisten periaatteiden ja avustusehtojen lisäksi avustuksia myöntävillä toimialoilla voi olla mahdollisia erillisohjeita sekä täsmennyksiä. Yleisohjeissa yhteisöiltä ei edellytetä omia eettisiä periaatteita avustusten myöntämisen edellytyksenä. Kaikkien yhteisöjen on kuitenkin toimitettava avustushakemuk-

22.11.2021

sen yhteydessä keskeiset yhdistystoimintaa koskevat asiakirjat, kuten edellisen tilikauden tilinpäätös ja talousarvio ja toimintasuunnitelma vuodelle, jota avustushakemus koskee. Avustusten käyttöä valvotaan myös käyttöselvitysten perusteella. Näiden asiakirjojen kautta toiminnan ja avustusten käytön eettisyyttä on osaltaan mahdollista seurata.

Helsingin kaupunki saa vuositason keskimäärin noin 3 000 avustushakemusta ja avustusten piirissä on hyvin moninainen joukko yhteisöjä. Avustukset vaihtelevat sadoista euroista satoihin tuhansiin euroihin lautakunnan ja toimialajohtajan päätösten mukaisesti. On vakiintuneita toimijoita, joilla on ammattimaista toimintaa ja työntekijöitä. Toisaalta on myös merkittävä joukko yhteisöjä, joiden toiminta nojaa täysin vapaaehtoistyöhön. Erityisesti pienten yhdistysten toiminta perustuu suurimmilta osin vapaaehtoistoimintaan, jolloin niiden hallinnolliset resurssit voivat olla hyvin rajalliset. Mikäli kaikilta hakijoilta edellytettäisiin omia eettisiä periaatteita ja niihin liittyviä omavalvontasuunnitelmia, riskinä on, että tämä ohjaa avustuksia jatkossa suuremmille toimijoille, joilla on olemassa resurssit niiden laatimiseen. On tärkeää huomioida, että myös pienten yhteisöjen mahdollisuudet hakea ja saada avustuksia säilyvät ennallaan, ja yhteisön koosta riippumatta järjestöt ovat yhdenvertaisia avustusten hakijoina.

Omien eettisten periaatteiden sijaan olisi tarkoituksenmukaisempaa, että kaupungin avustusten yleisohjeita päivitetessä ohjeisiin sisällytetään kriteerit eettisistä periaatteista, jotka pohjautuvat soveltuville osin Helsingin kaupungin eettisiin periaatteisiin. Nämä kriteerit voidaan asettaa avustusten myöntämisen yhdeksi perusteeksi. Tämä toteuttaa paremmin Helsingin kaupungin tahtotilaa kuin yhteisöjen omat periaatteet eikä lisää avustuksia saavien yhteisöjen resurssitarpeita ja viranomaisvalvontaan liittyvää työtä.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutus-, kaupunkiympäristö-, pelastus-, kulttuuri- ja vapaa-aika sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnot. Lisäksi aloitteeseen on valmisteltu vastausta yhteistyössä kaupunginkanslian elinkeino-osaston työvoima- ja maahanmuuttoyksikön sekä viestintäosaston osallisuus- ja neuvontayksikön kanssa. Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus antaa vastauksen aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riina Kopola, erityissuunnittelija, puhelin: 310 28256
riina.kopola(a)hel.fi

22.11.2021

Asia/18

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 5.5.2021 Arja Karhuvaara Kaupungin toiminta-avustusta saavien yhteisöjen eettiset periaatteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Aloitteen tekijä

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 05.10.2021 § 241

HEL 2021-005587 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ja neljän muun valtuutetun kaupungin toiminta-avustusta saavien yhteisöjen eettisiä periaatteita avustuksen saamisen edellytyksenä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki edellyttää yhteisöjen omien eettisten periaatteiden laatimista ja olemassa oloa sekä niiden omavalvontasuunnitelmaa avustushakemuksissa avustuksen myöntämisen yhtenä edellytyksenä.

Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeissa (kaupunginhallitus 28.10.2019 § 723) todetaan, että avustusta voidaan lähtökohtaisesti myöntää vain toimijoille, joiden toiminnan voidaan katsoa olevan yleisesti hyödyllistä. Ohjeissa todetaan myös, että avustuksen saaja sitoutuu selvittämään toiminnassaan käyttämiensä toimittajien taustat ja tekemään hankintansa vastuullisilta toimijoilta, jotka hoitavat yhteiskunnalliset velvoitteensa. Lisäksi järjestöjen tulee antaa sosiaali- ja terveyslautakunnalle myönnettyjen avustusten käytöstä vapaamuotoinen selvitys sekä taloutta koskevat asiakirjat viimeistään seuraavan vuoden avustushaun yhteydessä. Samoin vuosittain valvotaan tarkastuskäynnillä erikseen valittujen järjestöjen toimintaa ja taloutta. Osaltaan näiden asiakirjojen kautta on mahdollista seurata järjestöjen toiminnan eettisyyttä. Vastuu toiminnan eettisyydestä on ensisijaisesti toimijalla itsellään. Avustuksen myöntäjän ja saajan suhde perustuu olennaisesti luottamukseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan vuodelle 2021 myöntämien toiminta-avustusten vaihteluväli on ollut 200 eurosta 900 000 euroon lautakunnan ja toimialajohtajan päätösten mukaisesti. Erityisesti pienten yhdistysten toiminta perustuu suurimmilta osin vapaaehtoistoimintaan, jolloin niiden hallinnolliset resurssit voivat olla hyvinkin rajalliset. Mikäli omia eettisiä periaatteita ja niihin liittyviä omavalvontasuunnitelmia edellytetään kaikilta hakijoilta, riskinä on, että tämä ohjaa avustuksia suuremmille toimijoille, joilla on jo olemassa resurssit niiden laatimiseen. On tärkeää huomioida, että myös pienten yhteisöjen mahdollisuudet hakea tukea ja edelleen saada sitä säilyvät ennallaan, ja yhteisön koosta riippumatta järjestöt ovat yhdenvertaisia avustusten hakijoina.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, ettei yhteisöiltä ole tarpeen edellyttää omien eettisten periaatteiden laatimista sekä niiden omavalvontasuunnitelmia avustusten myöntämisen edellytyksenä. Lisäksi sote-uudistuksen tuomat organisatoriset ja rahoituskelliset muutokset aiheuttanevat epävarmuutta sosiaali- ja terveystoimessa lähitulevaisuudessa, ja siksi järjestöjen omien eettisten periaatteiden edellyttämistä avustusten myöntämisen edellytyksenä ei katsota tällä hetkellä tarkoituksenmukaiseksi.

Lautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että avustusta saavien yhteisöjen toiminnan eettisyyttä tuetaan ja seurataan sekä että kaupungin avustusten yleisohjeiden päivittämisen yhteydessä kaupunki laatii avustettaville järjestöille vähimmäiskriteerit täyttävät yhteiset eettiset periaatteet ja mallin omavalvonnan vähimmäistasosta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toiminta tukee ja täydentää kunta-toimijan palveluja ja tätä kautta lisää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä sekä ehkäisee syrjäytymistä."

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi

Jerry Ramstedt, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25678
jerry.ramstedt(a)hel.fi

Kaisa-Maria Poikonen, laskenta-asiantuntija, puhelin: 310 35202
kaisa-maria.poikonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 14.09.2021 § 456

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

22.11.2021

HEL 2021-005587 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteesta kaupungin toiminta-avustusta saavien yhteisöjen eettiset periaatteet avustuksen saamisen edellytykseksi.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolla on viime vuosina ollut käytettävissään 60 000 euroa vuosittain jaettavaan järjestöavustuksiin. Tämä järjestöavustuspäätös valmistellaan ympäristöpalveluiden luonto- ja ympäristötietoisuus tiimissä. Lisäksi pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus Oy:llä on ollut suoraan kaupunkiympäristölautakunnan budjettipäätöksellä käytettävissä vuosittain 90 000 euroa.

Ympäristö- ja lupajaoston järjestöavustuksen myöntämisen ehtoina ovat kaupungin avustuksia koskevien kaupunginhallituksen yleisohjeiden lisäksi, että avustusta saavan rekisteröidyn yhdistyksen toiminta ja avustuksen käyttötarkoitus tukee ja täydentää kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston sekä kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluiden toimialaan kuuluvien asioiden toteutumista Helsingin kaupungissa tai korvaa ympäristöpalveluiden helsinkiläisille tarjoamia palveluja. Avustus on käytettävä hakemuksessa mainittuun tarkoitukseen eikä sitä saa jakaa edelleen muille yhteisöille tai yksityisille henkilöille.

Kaupunkiympäristölautakunta kannattaa valtuutettu Karhuvaaran aloitetta. Eettisten periaatteiden ja niiden omavalvontasuunnitelman olemassa olon edellyttäminen avustettavilta järjestöiltä on kannatettavaa eikä se lisää merkittävästi avustusten käsittelyaikaa tai -työmäärä toimialalla. Ohjeistuksen muutos koskee kaupunginhallituksen laatimaa yleisohjetta kaikkien kaupungin avustusten jakamisesta. Liitteessä 1 olevaa kaupunginhallituksen ohjeistusta tulee täten päivittää kappaleen 2.2. osalta.

Vuoden 2022 ympäristö- ja lupajaoston jakaman järjestöavustuksen hakuaika on päättynyt 30.4.2021. Muutos järjestöavustushakemusten mukana vaadittaviin liitteisiin voidaan tehdä koskemaan vuoden 2023 avustuksia sekä tästä eteenpäin.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Tuomas Lahti, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 20520
tuomas.lahti(a)hel.fi

22.11.2021

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.09.2021 § 314

HEL 2021-005587 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Arja Karhuvaaran valtuustoaloitteesta koskien toiminta-avustusta saavien eettisiä periaatteita:

Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeet sisältävät avustusehdot, jotka on tarkoitettu yleisiksi sopimusehdoiksi, joilla kaupunki myöntää avustuksia. Ehdot sitovat avustuksensaajia, jonka on hyväksyttävä ehdot ennen avustushakemuksen lähettämistä Helsingin kaupungille.

Avustuksen saajan toimintaa koskevien ehtojen mukaan avustus on käytettävä myönnettyyn tarkoitukseen, avustuksen saajan on järjestettävä lain edellyttämä kirjanpito ja tilintarkastus ja ilmoitettava avustuksen käyttöön vaikuttavista merkittävistä muutoksista. Ehtoihin ei sisälly toiminnan eettisiin periaatteisiin liittyviä ehtoja.

Ehdotus eettisten periaatteiden sisällyttämisestä avustusehtoihin on kannatettava. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla esim. iltapäivätoiminta toteutetaan pääosin avustettavana toimintana, josta kaupunki kuitenkin viime kädessä vastaa.

Aloitteessa on esitetty, että yhteisöiltä edellytettäisiin omien eettisten periaatteiden laatimista tai olemassaoloa. Tämän sijaan avustusehtoihin voitaisiin sisällyttää ehto kaupungin eettisten periaatteiden noudattamisesta avustettavan toiminnassa siltä osin, kuin ne ovat sovellettavissa avustettavaan toimintaan. Tämä takaisi sen, että eettiset periaatteet olisivat yhteneväiset kaupungin periaatteiden kanssa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 133

HEL 2021-005587 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta jakaa valtuutettu Karhuvaaran näkemyksen eettisten periaatteiden merkityksestä avustusten myöntämisen perusteena. Lautakunta ei kuitenkaan tue aloitteen esitystä edellyttää yhteisöiltä omien eettisten periaatteiden laatimista ja olemassaoloa sekä niiden omavalvontasuunnitelmaa avustushakemuksissa avustuksen myöntämisen yhtenä edellytyksenä. Lautakunta kuitenkin näkee avustusta saavien yhteisöjen toiminnan eettisyyden tukemisen ja seuraamisen tärkeänä.

Helsingin kaupunki saa vuositasolla noin 3 000 – 3 500 avustushakemusta. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan avustusten piirissä on hyvin moninainen joukko yhteisöjä. On vakiintuneita toimijoita, joilla on ammattimaista toimintaa ja työntekijöitä. Toisaalta on myös merkittävä joukko yhteisöjä, joiden toiminta nojaa täysin vapaaehtoistyöhön. Resurssit siis vaihtelevat toimijoiden joukossa paljon. Kaikkien yhteisöjen on kuitenkin laadittava asiakirjat, joita edellytetään esimerkiksi avustusten käytön selvityksen osalta ja osana yhdistystoimintaa. Osaltaan näiden asiakirjojen kautta on mahdollista seurata toiminnan eettisyyttä. Monilla toimijoilla on myös käytössä omia periaatteita ja suunnitelmia, joilla toiminnan eettisyyttä voidaan kehittää ja seurata.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on valmisteltu vuodesta 2020 lähtien toimialan yhteisiä avustettavan toiminnan eettisiä periaatteita. Periaateluonnos on syntynyt toimialan yhteisen valmistelun tuloksena ja se perustuu Helsingin kaupungin eettisiin periaatteisiin. Luonnoksen käsittely toimijakentän kanssa on aloitettu keväällä ja sitä jatketaan syksyllä 2021. Periaatteista ja niiden käyttämisestä päätetään osana toimialan palvelustrategiaa vuoden 2021 aikana. Toimijoita tuetaan vuoden 2022 aikana eettisten periaatteiden soveltamisessa ja huomioimisessa esimerkiksi tiedottamalla ja tarjoamalla koulutussisältöjä. Avustushauissa hakijoilta aiotaan edellyttää sitoutumista toimialan eettisiin periaatteisiin kaikissa avustuslajeissa ja hakemuksissa vuoden 2023 alusta lähtien.

Nuorisotoiminnan avustuksissa toiminnan eettisyyttä on seurattu osittain erilaisin tavoin riippuen yhteisön toiminnasta ja resursseista sekä avustusmuodosta. Suurin osa nuorisajaoston toiminta-avustusten piirissä olevista yhdistyksistä perustuu täysin vapaaehtoistyöhön. Kaikkien toiminta-avustusta saavien yhdistysten toiminnan eettisyyttä on seurattu avustuksen käytön selvityksissä esimerkiksi tilinpäätösten ja toimintakertomusten kautta. Isommat nuorisojärjestöt voivat hakea myös nuorisajaoston palkkausavustusta, jonka valmistelussa tehdään kolmen vuoden välein yhdistysten toiminnan ja tulosten laaja arviointi-

22.11.2021

kierros. Arvioinnissa on seurattu toiminnan eettisyyttä ja sitä, millä keinoilla yhteisö itse toteuttaa ja kehittää toimintansa eettisyyttä.

Kulttuurin avustusten osalta arviointiperusteissa on tarkasteltu muiden asioiden ohella myös toiminnan monimuotoisuutta ja tasa-arvoa, säävutettavuutta ja osallisuutta. Lisäksi arviointiperusteisiin on kuulunut myös kyky arvioida omaa toimintaa ja sen refleктоimista. Kaikkia arviointiperusteita ei ole ollut välttämätöntä täyttää, mutta avustussummien kasvaessa yhä useampien arviointiperusteiden on täyttyvä.

Myös liikunnan avustuksissa toiminnan eettisyyttä on painotettu jo aiemmin. Vuodesta 2016 alkaen liikunnan avustusperiaatteisiin on kuulunut kriteeri, jonka mukaan avustusta saavien seurojen edellytetään noudattavan hyvän hallintotavan sekä Reilun Pelin (liikuntajärjestöjen yhteinen kuvaus liikunnan ja urheilun hyvästä toiminnasta) omassa toiminnassaan. Liikuntapalvelu on käynyt keskustelua Suomen Olympiakomitean kanssa vastuullisen seuratoiminnan edistämisestä helsinkiläisissä seuroissa esim. koulutuksen ja neuvonnan keinoin. Olympiakomitea on yhdessä lajiliittojen kanssa mm. laatinut urheiluyhteisön yhteisen vastuullisuusohjelman vuosille 2020–2024, tavoitteena vahvistaa vastuullisia toimintatapoja urheiluyhteisössä. Liikuntapalvelu tiedottaa helsinkiläisiä seuroja mm. Olympiakomitean vastuullisuusklinikoista sekä vastuullisen valmentajan verkkokurssi-kokonaisuudesta.

Lisäksi koko toimialan avustuksen saajista valikoituu vuosittain joukko sekä isoja että pienempiä yhteisöjä tilinpidontarkastukseen, jossa etenkin talouden ja hallinnon eettisyyttä seurataan.

Avustuksen myöntäjän ja saajan suhde perustuu aina olennaisesti luottamukseen. Vastuu toiminnan eettisyydestä on ensisijaisesti toimijalla itsellään. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala edistää avustettavan toiminnan eettisyyttä seurannalla ja tukemalla avustuksen saajia toiminnan eettisyyden kehittämisessä.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Taina Korell, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38038
taina.korell(a)hel.fi

Veikko Kunnas, kulttuurin edistämisen päällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Markku Toivonen, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 89053
markku.toivonen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 24.08.2021 § 36

HEL 2021-005587 T 00 00 03

Lausunto

Pelastuslautakunta totesi olevan tärkeää, että kaupungin myöntämiä avustuksia käytetään paitsi avustusten myöntämisperusteet, myös kaupungin omat eettiset periaatteet huomioiden.

Pelastuslautakunta huomauttaa kuitenkin, että avustuksia saavat järjestöt ovat toimintansa laajuus ja ammattimaisuus huomioiden hyvin erilaisia, mikä asettaa niille myös rajalliset kyvyt erilaisten hallinnollisten ja periaatteellisten avustuksia koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Järjestöjen toimintaan soveltuvat eettiset periaatteet voivat olla erilaisia, eri tavalla painottuvia tai erilaajuisia avustettavan toiminnan luonteesta johtuen.

Eettisten periaatteiden laadintaan, omavalvontaan ja viranomaisvalvontaan liittyvä työ huomioiden olisi tarkoituksenmukaista, että kaupunki laatii avustettaville järjestöille vähimmäiskriteerit täyttävät yhteiset eettiset periaatteet ja mallin omavalvonnan vähimmäistasosta, jotka sitten voidaan asettaa avustusten myöntämisen yhdeksi perusteeksi. Toimialasta ja toiminnan luonteesta riippuen vähimmäistasoa voidaan lautakuntien avustusperusteissa erikseen korottaa.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi